

Gemeente Aalsmeer

Kadernota 2020

Lentestukken

Inhoudsopgave

Inleiding en leeswijzer.....	3
1. Onvermijdelijk, onvoorzien, onuitstelbaar	7
2. Formatieve ontwikkelingen.....	9
3. College uitvoeringsprogramma.....	12
4. Organisatie AA.....	14
5. Bestuurlijke wensen	16
6. Naar een structureel sluitend meerjarenperspectief	18
7. Vermogenspositie en risico's	20
8. Begrotingsuitgangspunten	23

Inleiding en leeswijzer

Lentestukken: Bestuursrapportage 2019 en Kadernota 2020

Vooruitlopend op de analyse die wij samen met de auditcommissie aan het maken zijn over de vormgeving van de planning en control documenten, hebben wij de Lentestukken dit jaar gesplitst in een Bestuursrapportage 2019 en een Kadernota 2020. Het is een eerste stap in de herijking van P&C documenten met als doel uw raad betere sturingsmogelijkheden te bieden. Dit is nodig, want we zien de financiële kaders krappere worden. Deze situatie vraagt om discussie met uw raad over te maken keuzes en transparantie in de financiële gevolgen.

In de Bestuursrapportage 2019 gaan wij in op de voortgang van de lopende begroting. De structurele gevolgen die hiermee samenhangen vindt u als totaalsaldo in de Kadernota terug en wordt verder niet meer toegelicht. De Kadernota gaat over de kaders voor de begroting 2020 en ons meerjarenbeeld. Door de documenten fysiek te splitsen willen wij meer duidelijkheid creëren en uw raad beter in de gelegenheid stellen om het gesprek met elkaar aan te gaan over de kaders voor de op te stellen begroting.

Financiële positie noodzaakt tot keuzes

Met het college-uitvoeringsprogramma hebben wij onze ambities voor de komende periode vastgelegd. Ingezet beleid willen we voortzetten en waar mogelijk versterken. Uitgangspunt daarbij is een gezonde en duurzame financiële positie. Komende jaren moeten we echter rekening houden met forse tekorten in de specialistische jeugdhulp die onze gunstige uitgangspositie onder druk zetten. Dit is een probleem waar veel gemeenten in ons land zich mee geconfronteerd zien.

In de raadsbreed aangenomen motie belastingplafond geeft uw raad aan de lasten voor onze inwoners niet onnodig te willen laten stijgen en indien mogelijk te laten dalen. Het meerjarenperspectief dat wij presenteren in de Kadernota laat hier weinig ruimte voor. Om onze ambities waar te kunnen maken zullen wij creatief moeten zijn met beschikbare middelen en keuzes moeten maken. Het betekent ook dat wij soms kritisch naar huidig beleid moeten kijken. Wij omarmen het uitgangspunt van de motie belastingplafond en zullen terughoudend zijn in belastingverhogingen voor onze inwoners.

Meerjarenbeeld

	structureel				incidenteel			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Meerjarenbeeld startpunt LN incidenteel					-2.059	-1.895	-538	-500
Meerjarenbeeld startpunt LN structureel	-104	-293	-330	-368				
Meerjarenbeeld	-104	-293	-330	-368	-2.059	-1.895	-538	-500
<i>Bestuursrapportage 2019</i>								
BUrap: specialistische jeugdhulp	1.600	1.425	1.200	1.200				
BUrap: overige	-64	-296	-423	-451	-838	227	274	-367
subtotaal MJR na bestuursrapportage	1.432	836	447	381	-2.896	-1.668	-264	-867
onoverkomelijk, onvoorzien, onuitstelbaar	10	10	10	135	354	354	0	100
formatieve gevolgen	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
CUP	98	131	133	136	247	822		
digitale transformatie tranche 2019	250	250	250	250	632			
Organisatie AA	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
BTW dienstverleningsbijdrage	65	65	65	65				
dekking	0	-510	-510	-510	0			
Totaal MJR na bestuursrapportage en kadernota	1.856	782	395	457	-1.663	-492	-264	-767
minus is voordeel								

Investeren in toekomstbestendige samenleving

Wij willen een solide financieel beleid voeren om ook in de toekomst financieel gezond te blijven. Dat gaat wat ons betreft verder dan deze collegeperiode. Tegelijkertijd hebben wij stevige ambities: versterking van

de kernkwaliteiten van Aalsmeer door te investeren in de openbare ruimte, bereikbaarheid en een sociale samenleving.

Kwaliteitsimpuls buitenruimte

Wij willen een zichtbare en duurzame kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte geven door de openbare ruimte op orde te krijgen én te houden, te investeren in meer groene verbindingen, de recreatieve kwaliteiten van Aalsmeer te versterken en op beperkte schaal te bouwen. Zo zijn wij aan de slag met het opknappen van de buitenruimte en de renovatie en herinrichting van het VVA terrein en met voorstellen voor grote projecten, zoals het Waterfront, Machinepark en een nieuw meerjarenplan werken buitenruimte. Daar hebben wij de middelen al voor gereserveerd. In deze Kadernota reserveren wij bovendien extra middelen voor de aanpak van de Zijdstraat als onderdeel van de Centrumvisie Aalsmeer. Daarnaast investeren wij komende jaren flink in de renovatie van het wegennet en goede logistieke verbindingen, ook met de regio. Ook daar zijn budgetten voor gereserveerd. Als gevolg van de areaaluitbreiding zetten deze projecten het financiële beeld in de toekomst wel onder druk. Tot slot willen we niet ongenoemd laten dat wij aan de slag zijn met de verduurzaming van de gemeente. De gemeente werkt aan een plan van aanpak voor een Fossiel Onafhankelijk Aalsmeer.

Iedereen telt mee

Uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in de Aalsmeerse samenleving. Daar waar mensen dat zelf of met behulp van hun omgeving niet kunnen, biedt de gemeente samen met maatschappelijke organisaties ondersteuning. Om de zorg nu en in de toekomst te verbeteren en betaalbaar te houden, werken wij aan een meer integrale, efficiëntere aanpak en willen wij één integrale beleidsnota voor zorg, jeugdhulp, werk & inkomen en schuldhulpverlening.

Groeiende tekorten in de jeugdhulp

Punt van zorg zijn de groeiende kosten van met name de specialistische jeugdhulp. Zoals uw raad al in de Bestuursrapportage heeft kunnen zien, zijn de kosten voor de jeugdhulp flink gestegen. We hebben te maken met bezuinigingen door het Rijk, terwijl het aantal zwaardere en complexere zorgvragen toeneemt. En we investeren meer in preventie. Dat levert naar verwachting op termijn een vermindering van de vraag naar zwaardere hulp op, maar financieel gezien blijft het een flinke uitdaging.

Organisatie

Inwoners hebben hogere verwachtingen van onze dienstverlening. Het moet sneller, digitaler en er worden hogere eisen gesteld aan privacy en informatieveiligheid. Om aan deze uitdagingen te voldoen staat de AA-organisatie voor grote uitdagingen. Met name de digitalisering vraagt de nodige middelen. De stijgende kosten van de AA-organisatie zullen we nader met uw raad bespreken bij de begroting. Dit loopt parallel aan de bestuurlijke gesprekken over de vorm van samenwerken.

Keuzes voor de toekomst

Al met al leidt dit tot een financieel meerjarenbeeld dat onder druk staat. We moeten keuzes maken om een structureel sluitende begroting de komende jaren binnen handbereik te houden. Daarnaast zien we onze vermogenspositie langzaam slinken. Dat betekent dat wij komende periode op zoek moeten naar nieuwe dekkingsmiddelen en kritisch moeten kijken naar onze uitgaven.

Leeswijzer

Naar aanleiding van dit document willen wij graag het gesprek met uw raad aangaan over de uitdaging waar we als gemeente Aalsmeer voor staan en de wijze waarop we naar een toekomstbestendig meerjarenperspectief toe kunnen werken.

Dit document is als volgt opgebouwd:

1. Onvermijdelijk, onvoorzien en onuitstelbaar
In dit hoofdstuk zijn de mutaties opgenomen voor de begroting 2020 die voldoen aan (minimaal 1 van) de drie O's.
2. Formatieve ontwikkelingen
Hierin zijn de financiële effecten opgenomen waar uitbreiding van formatie aan ten grondslag ligt.
3. College uitvoeringsprogramma
Bij het opstellen van de begroting 2019 was het college uitvoeringsprogramma nog onderhanden en slechts deels financieel vertaald. De nadere uitwerking van het CUP is opgenomen in deze kadernota.
4. Organisatie AA
In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke ontwikkelingen er binnen de organisatie AA spelen en op welke wijze de gemeente Aalsmeer hierin meegenomen wordt.
5. Bestuurlijke wensen
Naast de onvermijdelijke zaken en het college uitvoeringsprogramma zien we ook andere ontwikkelingen op ons afkomen waar we met de raad het gesprek over aan willen gaan.
6. Naar een structureel sluitend meerjarenperspectief
De wijze waarop we het proces in willen zetten om naar een sluitend structureel meerjarenperspectief te gaan, is opgenomen in dit hoofdstuk. Hierbij gaan wij graag met u in gesprek over welke richtingen u als raad hierin ziet.
7. Vermogenspositie en risico's
Welke effect heeft het aangepaste meerjarenperspectief op de vermogenspositie van de gemeente en de weerstandsratio? In dit hoofdstuk wordt hier nader op ingegaan.
8. Begrotingsuitgangspunten
Tot slot leggen wij aan u raad nog een aantal algemene begrotingsuitgangspunten voor, voor het opstellen van de begroting 2020.

Gevraagde besluiten

Naar aanleiding van de genoemde hoofdstukken worden de volgende beslispunten aan u voorgelegd:

1. De ontwikkelingen die als onvermijdelijk, onvoorzien en onuitstelbaar zijn aangemerkt te verwerken in de programmabegroting 2020
2. De structurele gevolgen van de formatieve ontwikkelingen mee te nemen in de bestuurlijke afstemming met de organisatie AA zodat voor de programmabegroting 2020 tot een afgewogen oordeel gekomen kan worden over de noodzaak om aanvullende middelen beschikbaar te stellen.
3. De financiële gevolgen die voortkomen uit het college uitvoeringsprogramma te verwerken in de programmabegroting 2020.
4. De kosten voor de organisatie voortkomende uit de gesprekken tussen het college van Aalsmeer en Amstelveen te verwerken in de programmabegroting 2020, evenals de richting van de inverdieneffecten/dekking.
5. De financiële gevolgen die voortkomen uit de bestuurlijke wensen verder uit te werken waarbij tevens gekeken wordt naar een passend dekkingsvoorstel binnen het meerjarenperspectief
6. In te stemmen met een verhoging van de toeristenbelasting ingaande 2020

7. In te stemmen met het door het college aangegeven proces om te komen tot een structureel sluitend meerjarenperspectief bij de Lentestukken 2020.
8. Kennis te nemen van de ontwikkeling vermogenspositie Aalsmeer en de nieuwe risico's ten opzichte van de jaarrekening 2018.
9. In te stemmen om de effecten van areaaluitbreiding in beeld te brengen en voor toekomstige jaren onderdeel te laten uitmaken van de integrale afweging ten tijde van de Lentestukken.
10. In te stemmen met genoemde uitgangspunten voor indexering en interne rekenrente voor de programmabegroting 2020.

1. Onvermijdelijk, onvoorzien, onuitstelbaar

In dit hoofdstuk geven we een toelichting op de mutaties die we als gemeente Aalsmeer vanaf 2020 op ons af zien komen. Deze waren tot op heden niet in het meerjarenbeeld voorzien en zijn als onuitstelbaar en/of onvermijdelijk aan te merken.

1.1 Financiële gevolgen

omschrijving totaal	structureel				incidenteel			
	2020 S	2021 S	2022 S	2023 S	2020 I	2021 I	2022 I	2023 I
2 Onderwijsachterstandenbeleid					30			
2 Onderwijsachterstandenbeleid dekking					-10			
2 planmatig onderhoud ESA					234	234	pm	pm
2 Subsidie Oceanus					20	20		
4 Beleid klimaatadaptie					30			
4 Bagger- en gronddepot Kuddelstaart					50	50		
6 gestegen accountantskosten	10	10	10	10				
6 Verkiezingen						50		100
8 investeringstranche 2022, stelpost kapitaallasten				125				
Totaal Onvermijdelijk, onvoorzien, onuitstelbaar	10	10	10	135	354	354	0	100

1.2 Toelichting

Onderwijsachterstandenbeleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente. Met ingang van 1 januari 2019 zijn de criteria en de verdeelsystematiek voor de Rijksmiddelen van het gemeentelijk achterstanden beleid (waar VE onder valt) gewijzigd. Dit leidt voor Aalsmeer tot een afname van het beschikbare budget. Voor 2020 wordt de bestaande capaciteit VE aangepast aan de wettelijke eisen. Voor 2021 worden de criteria voor de gemeentelijke doelgroep VE herijkt en vastgelegd in een nieuw structureel beleidskader. In de Kadernota 2020 volgt een meerjarenbegroting waarin rekening wordt gehouden met de oplopende afname van de Rijksmiddelen 2020 – 2022 en de nieuwe beleidskeuzes.

Onderwijsachterstandbeleid: dekking

Om incidenteel invulling te kunnen geven aan het onderwijsachterstandenbeleid 2020 kan € 10.000 opgevangen worden binnen het onderwijsbeleid.

Planmatig onderhoud ESA

ESA is verantwoordelijk voor het onderhoud van de Aalsmeerse sportgebouwen en ontvangt daarvoor een vaste jaarlijkse bijdrage van de gemeente. Deze bijdrage is sinds 2012 niet meer aangepast in afwachting van een actualisatie van de meerjarenonderhoudsplanung. ESA heeft eind 2018 de meerjarenplanung laten actualiseren. Deze actualisering laat een stijging van het noodzakelijke budget zien. Dit is in belangrijke mate het gevolg van de veroudering van het gebouwbestand. Op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan is € 417.000 per jaar nodig. In de meerjarenbegroting van Aalsmeer is nu € 183.000 per jaar beschikbaar.

Omdat er breder gekeken kan worden naar de gehele systematiek van financiering van de ESA en naar de wens en status van de huidige gebouwen, wordt voorgesteld om dit bedrag voor 2 jaar op te nemen en in de overige jaren als pm op te nemen.

Subsidie Oceanus (badhuur)

Op advies van de Rekenkamer is met ingang van het subsidiejaar 2019 de subsidie aan de zwemvereniging Oceanus niet meer direct aan de vereniging verstrekt maar verdisconteerd in de subsidie aan de ESA BV. Tegelijkertijd is dit in lijn gebracht met de relatieve mate van subsidiëring die andere

binnensportverenigingen genieten. Effect hiervan is een uitgave van € 20.000 die evenals voor 2019 incidenteel wordt bijgeraamd in afwachting van het te actualiseren subsidiebeleid.

Beleid klimaatadaptatie

Met de presentatie van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) op 19 september 2017 zijn landelijke afspraken gemaakt om de negatieve effecten van klimaatverandering te beheersen. In 2020 moet in de gemeente klimaatadaptatie beleid zijn opgesteld. Hiervoor dient een visie, risicokaart en een uitvoeringsplan te worden opgesteld. De werkzaamheden voor dit plan wordt binnen de huidige budgetten gestart in 2019.

Bagger- en grondbank

Op het bagger- en gronddepot rust een taakstelling van € 100.000. Deze taakstelling is de afgelopen jaren incidenteel verlaagd in afwachting van een structurele prognose. Ondertussen loopt een vergunningsaanvraag voor het aanpassen van het gronddepot naar een grondbank. Ook lijkt een netto structurele inkomstenraming van € 100.000 voor de toekomst mogelijk realiseerbaar omdat volumes zullen toenemen. Om de opstart van de grondbank vorm te geven en niet direct te belasten met een maximale taakstelling wordt de taakstelling voor de jaren 2020/2021 verlaagd.

Accountantskosten

Verlenging van het contract met BDO Accountants voor de controle van de jaarrekening 2019 heeft geleid tot een hogere offerte. Voor de boekjaren 2020 en verder is een aanbesteding in voorbereiding. Uiteindelijke hoogte van de kosten vanaf 2020 blijkt na gunning. Gezien de gemaakte kosten voor de accountantscontrole in de afgelopen jaren en de krapte op de markt lijkt een budgettoename van € 10.000 euro een reële verwachting voor de komende jaren.

Verkiezingen

In de jaren dat er verkiezingen georganiseerd moeten worden, nemen we ook bedragen mee voor de organisatie daarvan in de meerjarenbegroting. Voor het jaar 2021 en verder was dit nog niet eerder gebeurd.

Investeringsstranche 2022, stelpost kapitaallasten

Voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de overige investeringen met economisch nut is er een algemeen investeringsplafond van € 50.000. Voor investeringen met een maatschappelijk nut geldt een algemeen investeringsplafond van € 75.000 dat onderdeel uitmaakt van het uitvoeringsprogramma buitenruimte. Om dit investeringsplafond jaarlijks beschikbaar te hebben is ophoging in de laatste jaarschijf noodzakelijk.

1.3 Gevraagd besluit

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **De ontwikkelingen die als onvermijdelijk, onvoorzien en onuitstelbaar worden aangemerkt, te verwerken in de begroting 2020**

2. Formatieve ontwikkelingen

Een deel van de ontwikkelingen die de gemeente Aalsmeer op zich af ziet komen gaat gepaard met uitbreiding van de bestaande taken/werkzaamheden. Vanuit de AA-organisatie zijn hiervoor formatieve claims ingediend. Het college wil over deze formatieve effecten met de gemeente Amstelveen in overleg om te bezien in hoeverre door herstructurering van taken formatieve gevolgen opgevangen kunnen worden.

Daar waar het voor de voortgang van beleid nodig is om in 2019 al zaken in gang te zetten is ervoor gekozen om in de Bestuursrapportage 2019 deze middelen incidenteel voor 2019 op te nemen zodat voor de bestuurlijke afstemming tijd gevonden wordt zonder dat de voortgang van beleid in gevaar komt. De gevolgen voor de jaren 2020 en verder ramen we op dit moment in het meerjarenperspectief op pm.

2.1 Financiële gevolgen

In onderstaand overzicht zijn de ingediende aanvragen verdeeld naar aanvragen waarvan de aanvullende taken/werkzaamheden zijn in te delen in 'onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar', college uitvoeringsprogramma en overige bestuurlijke wensen. Aanvragen die betrekken hadden op de organisatie worden onder hoofdstuk 4 meegenomen.

Omdat de formatieve ontwikkelingen nog nader met de AA-organisatie besproken worden zijn onderstaande bedragen indicatief en als PM meegenomen in ons meerjarenbeeld.

omschrijving totaal	structureel				incidenteel			
	2020 S	2021 S	2022 S	2023 S	2020 I	2021 I	2022 I	2023 I
Onvermijdelijk, onvoorzien, onuitstelbaar	174	157	140	140	75	101		
CUP	275	275	214	153				
Bestuurlijke wensen	30	30	30	30				

2.2 Onvoorzien, onvermijdelijk, onuitstelbaar

Wet verplichte gemeentelijke gezondheidszorg (WvGGZ)

De WvGGZ treedt op 1 januari 2020 in werking en vervangt (samen met de wet Zorg en Dwang) de bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ). De WvGGZ geeft meer inspraak aan cliënt en diens familie/naasten en meer mogelijkheden voor zorg op maat. De verwachting is dat door de toegenomen mogelijkheden vaker een beroep op de wet zal worden gedaan en de keuzes complexer zullen worden. De VNG is met VWS in gesprek over een vergoeding. Vooruitlopend op duidelijkheid hierover en om de juiste voorbereidingen te kunnen treffen voor inwerking treden van deze wet zijn voor 2019 incidenteel aanvullende middelen gevraagd in de Bestuursrapportage 2019.

Jeugdhulp: preventieve inzet en grip op kosten en kwaliteit

Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de hele jeugdhulp. Bij de decentralisatie van jeugdhulp naar gemeenten heeft het Rijk direct een budgetkorting doorgevoerd. Hierdoor was vanaf de start van de uitvoering van de jeugdhulp door gemeenten minder budget beschikbaar dan voorheen. Onze gemeente zet in op preventie en vroegsignalering en op een centrale toegang, en integrale hulpverlening. Door vroegtijdige lichte en gerichte jeugdhulp willen wij het beroep op dure zwaardere zorg verminderen. Aalsmeer heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in nieuwe werkwijzen en preventieve projecten. Denk bijv. aan extra hulpverlening bij vechtscheidingen en jeugdhulp in scholen. Vanaf 2018 is een nieuwe inkoopsystematiek geïmplementeerd, gericht op resultaatsturing op specialistische jeugdhulp. Deze grote stelselwijziging leidde o.a. tot veranderingen in de relatie tussen jeugdhulpverleners (vanuit hun rol als indiceerders) en aanbieders van jeugdhulp. In 2018 bleek dat de kosten voor jeugdhulp sterk stegen, leidend tot fikse tekorten bij alle gemeenten in de regio, zonder dat er één duidelijke oorzaak aan te wijzen

is. In reactie daarop hebben de deelnemers aan de regionale intergemeentelijke samenwerking maatregelen ontwikkeld. Op dit moment zijn die maatregelen nog niet volledig in de werkwijze van de jeugdhulpverleners geïntegreerd. En zijn effecten daarvan nog onvoldoende zichtbaar. Het beeld van de tekorten op onder andere de jeugdhulp is landelijk zichtbaar.

De toenemende vraag naar jeugdhulp, de aard van de problematiek en de complexiteit van het stelsel maken dat voldoende sturing en structurering van de uitvoeringspraktijk belangrijk is. Voor goede sturing is goede resultaat- en managementinformatie belangrijk. Hiermee kunnen betere resultaten in de hulpverlening behaald worden, ontstaat er meer inzicht in de kwaliteit van indiceren en is financiële beheersing beter mogelijk.

Om grip op de jeugdhulp te vergroten en het inzicht te verbeteren in de uitgaven en de behaalde resultaten van (specialistische) jeugdhulp wil de ambtelijke organisatie investeren in:

- structureel meer leidinggevende capaciteit (een teamleider specifiek voor hele uitvoering jeugdhulp)
- een tweejarige uitbreiding van de capaciteit van het team jeugdhulp t.b.v. de randvoorwaarden (kwaliteitsadvies, sparring en controle).

De verwachting is dat deze investeringen in de komende periode leiden tot doelmatigere inzet van voorzieningen en financiële middelen en tot een duurzame bijdrage aan de kwaliteit van de jeugdhulp.

Schuldhelpverlening

Om te voldoen aan de termijnen uit de wet gemeentelijke schuldhelpverlening is een uitbreiding van het aantal schuldhelpverleners noodzakelijk. Daarnaast is een intensivering nodig om de aanpak rondom vroeg signalering verder uit te werken richting zorgverleners en energiebedrijven. Incidenteel voor 2019 zijn aanvullende middelen gevraagd in de Bestuursrapportage 2019 zodat tijd genomen kan worden om te bezien of deze noodzakelijke uitbreiding binnen de organisatie opgevangen kan worden.

Team handhaving

De eisen en verwachtingen op het gebied van handhaving openbare ruimte veranderen sterk. Taken verschuiven van enkelvoudig werk naar complexe inzet. Om goed invulling te kunnen geven aan deze ontwikkeling is naast de huidige menskracht behoefte aan een andere functionaris die invulling kan geven aan deze meer complexere taken. Om hier invulling aan te kunnen geven wordt 0,5 vte van de totale AA formatie ingezet voor aanpassing van het functiegebouw van team handhaving openbare ruimte waardoor deze mutatie budgettair neutraal kan verlopen.

2.3 CUP

Toezicht en handhaving omgevingsrecht

Het aantal handhavingszaken, handhavingsverzoeken en klachten/meldingen ligt op basis van de jaarrapportages 2017 en 2018 ruim hoger dan de begrote aantallen en daarmee de beschikbare formatie. Het college is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om regels te verruimen om zo het aantal handhavingszaken te verminderen. Deze exercitie van het verruimen en borgen van voorstellen in onder andere bestemmingsplannen vergt een doorloop tijd van enige jaren. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de omgevingswet die per 1 januari 2021 in werking treedt. In dit licht is tijdelijk extra capaciteit nodig om de inmiddels opgelopen achterstand in te lopen. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen zal eventueel besloten moeten worden over een noodzaak tot structurele uitbreiding van de formatie.

Accountmanagement bedrijven

Vanaf maart 2017 is op incidentele basis invulling gegeven aan de functie van accountmanagement. Om de samenwerking met Ondernemend Aalsmeer, de (mede) organisator rol of initiatiefnemer van verschillende evenementen en actief contact houden met het bedrijfsleven, organisaties en diverse overheden ook in de toekomst goed vorm te geven, wordt voorgesteld een duurzame invulling aan de functie te geven mede naar aanleiding van de evaluatie van de economische agenda.

Drank- en horecawet

Voor toezicht op horecabedrijven is enige jaren (2014-2018) aanvullend extra budget beschikbaar gesteld om achterstanden in te halen. Een deel van deze werkzaamheden blijkt structureel. Om te waarborgen dat het gewenste niveau van toezicht en handhaving op de Horeca gerealiseerd blijft, wordt voorgesteld om een deel van de incidentele financiering structureel te maken.

2.4 Bestuurlijke wensen

Uitbreiding ondersteuning leerplicht

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de Leerplichtwet. De ambitie is vastgelegd in het thuiszitterpact en betekent dat in 2020 geen enkel kind langer dan 3 maanden thuis mag zitten zonder passend onderwijsaanbod. Daarnaast vervullen leerplichtambtenaren in toenemende mate een preventieve rol in de samenwerking met scholen, jeugdhulpverlening en sociaal team. Hierdoor kunnen we op de korte termijn uitstroom met lagere kansen op de arbeidsmarkt en op langere termijn een mogelijk beroep op gemeentelijk voorzieningen voorkomen. Daarbij ligt het aantal scholen en leerlingen per leerplichtambtenaar in de gemeente Aalsmeer hoger dan gemiddeld. Ook de administratieve verplichtingen zijn toegenomen. Hierom wordt voorgesteld de administratieve ondersteuning die voor de jaren 2018 en 2019 incidenteel is geregeld te continueren. Hiermee is het mogelijk dat de leerplichtambtenaar zich meer concentreert op zijn kerntaak.

2.5 Gevraagd besluit

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **De structurele gevolgen van formatieve ontwikkelingen meenemen in de bestuurlijke afstemming met de organisatie AA zodat voor de begroting 2020 tot een afgewogen oordeel gekomen kan worden over de noodzaak om aanvullende middelen beschikbaar te stellen.**

3. College uitvoeringsprogramma

De financiële vertaling van het College Uitvoeringsprogramma heeft deels al in de programmabegroting 2019 zijn beslag gekregen. Voor het deel wat een financiële doorwerking heeft na 2020 stellen wij voor dit mee te nemen in de programmabegroting 2020.

3.1 Financiële gevolgen

omschrijving totaal	structureel				incidenteel			
	2020 S	2021 S	2022 S	2023 S	2020 I	2021 I	2022 I	2023 I
1 Dagstructurering vrije inloop	30	60	60	60				
1 Maaltijdvoorzieningen					22	22		
1 Mantelzorgondersteuning	43	46	48	51				
4 Bomenbeleid Aalsmeer (CUP)					25			
4 Monitoren beeld kwaliteit (CUP)	25	25	25	25				
4 Centrumvisie: Zijstraat					200	800		
Totaal CUP	98	131	133	136	247	822	0	0

3.2 Toelichting

Dagstructurering vrije inloop

Met een vrije inloop bij de dagstructurering wordt de mogelijkheid geboden tot ontspanning, beweging en tegengaan van eenzaamheid. Inmiddels is op vier plekken in Aalsmeer de vrije inloop ingebed. In de nabije toekomst komt daar de nieuwbouwlocatie Hornmeer bij. In de bouwplannen is rekening gehouden met een ruimte voor ontmoeting. Tot op heden is de dagstructurering vrije inloop gedeeltelijk met incidenteel budget gefinancierd. Het college wil hiervoor structurele ruimte vrijmaken. De stijging vanaf 2021 wordt veroorzaakt door het in gebruik nemen van de locatie Hornmeer.

Coördinatie maaltijdvoorzieningen

In 2018 en 2019 zijn subsidies verstrekt aan Zorgcentrum Aalsmeer ten behoeve van de coördinatie van de maaltijdvoorziening. Gezien de maatschappelijke waarde is het van belang dat de maaltijdvoorziening wordt gecontinueerd. Om dit mogelijk te maken wordt voorgesteld de subsidie voor de coördinatiekosten in 2020 en 2021 voort te zetten. Bij de herijking van het subsidiebeleid en evaluatie zal bekeken worden of deze kosten structureel opgenomen dienen te worden.

Mantelzorgondersteuning

Als gevolg van toenemende levensverwachting vergrijsd de bevolking en komen er meer ouderen. Trend daarbij is dat mensen langer thuis blijven wonen. Vanaf 2015 wordt hier door Rijk en gemeenten op ingezet. Gevolg van deze ontwikkeling is dat een groter beroep gedaan wordt op mantelzorgers. Het mantelzorgsteunpunt, Mantelzorg en Meer, merkt dit in de hoeveelheid en complexiteit van de vragen. Mantelzorgers zoeken meer hulp in de vorm van mentale én praktische ondersteuning. Voor 2018 en 2019 is een budget van € 25.000 incidenteel toegekend vanwege de toenemende complexiteit en vraag naar deze vorm van ondersteuning wordt voorgesteld de mantelzorgondersteuning structureel voort te zetten en te verbeteren.

Bomenbeleid Aalsmeer

Met bomenbeleid worden afspraken gemaakt met betrekking tot aanplant, kappen, soortkeuze en plantlocatie van het gemeentelijke bomenbestand. Op dit moment is er geen centraal vastgesteld bomenbeleidskader in Aalsmeer. Voor het opstellen wordt externe expertise ingeschakeld voor inspectie, analyse, kaartmateriaal en advisering.

Monitoring beeldkwaliteit Aalsmeer

In 2020 zal een monitoringsschema voor de beeldkwaliteit worden opgesteld. Dit in aanvulling op het beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud dat in 2015 is vastgesteld. Voor het opstellen en uitvoering van het monitoringschema zijn extra middelen nodig.

Centrumvisie: Zijdstraat

Het centrum van Aalsmeer dreigt af te glijden naar een functioneel winkelgebied voor de dagelijkse boodschappen met laagwaardige functies, leegstand en verpaupering. Om dit tij te keren en een hoogwaardig winkelaanbod met een specialistisch winkelaanbod ook voor de toekomst mogelijk te maken is een investering in het gebied nodig. Gezien de geplande werkzaamheden in dit gebied in 2020 wordt voorgesteld werk met werk te maken en een kwaliteitsimpuls aan het geplande aanpak van riolering en wegonderhoud toe te voegen. Hiervoor is aanvullend € 1 mln noodzakelijk.

3.3 Gevraagd besluit

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **De financiële gevolgen die voortkomen uit het college uitvoeringsprogramma te verwerken in de begroting 2020**

4. Organisatie AA

De organisatie AA vergt een investering. De ontwikkelingen in de maatschappij vragen om een adequaat antwoord van de gemeente. De kwaliteit aan faciliteiten moet omhoog om adequaat toegerust te zijn om hier invulling aan te geven en op een andere manier te gaan werken. Het grootste deel van deze kosten betreffen investeringen in digitalisering. Het betreffen hier gezamenlijke kosten waarbij aan Aalsmeer verzocht wordt om op grond van het dienstverleningshandvest 25% bij te dragen. De in dit hoofdstuk opgenomen bedragen betreffen alleen het Aalsmeerse deel.

4.1 Digitalisering

De digitaliseringsopgave zal plaats gaan vinden in verschillende tranches. Voor het eerste deel van de digitaliseringsopgave zijn de afgelopen periode uitvoerig met de AA organisatie gesprekken gevoerd. Deze opgave is immers een ontwikkeling die Aalsmeer ook zonder deelname in de AA organisatie voor een groot deel had moeten doormaken om toekomstbestendig te kunnen blijven. Daar waar Aalsmeer en Amstelveen ambities delen kunnen deze ook gezamenlijk opgepakt worden. Naar aanleiding van de reeds gevoerde gesprekken is er ambtelijk vanuit Aalsmeer instemming over de volgende kosten:

omschrijving totaal	structureel				incidenteel			
	2020 S	2021 S	2022 S	2023 S	2020 I	2021 I	2022 I	2023 I
7 Digitale transformatie tranche 2019	250	250	250	250	632			
Totaal Digitalisering tranche 2019	250	250	250	250	632	0	0	0

Bovenstaande kosten dekken niet alle digitaliseringsontwikkelingen die we op ons af zien komen. Zowel Aalsmeer als Amstelveen onderkennen dat investeringen in de opgave digitale transformatie en de organisatie nodig zijn om de dienstverlening naar onze inwoners op een goed en eigentijds niveau te brengen en te houden. Daarvoor is randvoorwaardelijk dat, parallel aan het transitieplan naar een meer digitale overheid, de organisatie een veranderproces ingaat.

De financiële bandbreedte van en de keuze voor investeringen in de organisatie zoals de digitale transformatie en de ICT infrastructuur wordt bestuurlijk afgestemd tussen Aalsmeer en Amstelveen en dient binnen nader af te spreken kaders en tijdsbestek terugverdiend te worden.

Vooralsnog stellen we voor deze ontwikkeling op PM te ramen met de ambitie om de daadwerkelijke vertaling in ons meerjarenperspectief bij de begroting 2020 te laten plaatsvinden.

4.2 BTW Dienstverleningsbijdrage

Bij de start van de samenwerking is het BTW-nadeel dat deze samenwerking heeft op de BTW-afdracht onderkend en ingeschat op € 150.000 op basis van het toen geldende mengpercentage. Kort gezegd komt dit BTW-nadeel doordat de werkzaamheden die een gemeente voor een andere gemeente verricht BTW-belast zijn. Dit leidt tot een extra BTW last voor Aalsmeer. Bij de start van de samenwerking is afgesproken dat Amstelveen € 75.000 bijdraagt aan dit (ingeschatte) nadeel. In het kader van het horizontaal toezicht dat de AA organisatie met de belastingdienst heeft is het mengpercentage geanalyseerd en opnieuw bepaald. Ook is naar de onderdelen van de dienstverleningsbijdrage gekeken en beoordeeld of het mengpercentage hierop van toepassing hoort te zijn. Deze analyse leidt ertoe dat de inschatting van het BTW-nadeel moet worden aangepast en een nadelig effect oplevert van € 131.000. Er moet rekening mee gehouden worden dat dit effect verder kan oplopen. De uitkomsten van de uitgevoerde analyse moeten nog met de belastingdienst worden afgestemd. In dit traject zal tevens de naheffing aan de orde komen. Deze kan met terugwerkende kracht voor 5 jaar worden opgelegd.

Bij de start van de samenwerking in 2013 zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten van het BTW nadeel. Nu het BTW-nadeel tegen blijkt te vallen wordt Amstelveen verzocht hier ook haar aandeel in bij te dragen.

Onderstaand is dit cijfermatig weergegeven:

omschrijving totaal	structureel				incidenteel			
	2020 S	2021 S	2022 S	2023 S	2020 I	2021 I	2022 I	2023 I
6 BTW dienstverleningsbijdrage	131	131	131	131				
6 BTW diensverleningsbijdrage dekking verzoek Aveer	-65	-65	-65	-65				
Totaal BTW	65	65	65	65	0	0	0	0

4.3 Overige organisatie claims

Naast bovengenoemde organisatorische posten zijn er vanuit de AA-organisatie nog enkele andere verzoeken tot bijdragen gekomen. Dit betreffen formatieve met betrekking tot strategische advisering, informatiebeheer (archieven, licenties) en openingstijden balies Aalsmeer.

Deze claims neemt het college mee in de gesprekken met de AA-organisatie waarbij de richtlijnen van het dienstverleningshandvest leidend zijn.

4.4 Gevraagd besluit

De kosten voor digitalisering zullen een behoorlijk beslag leggen op de financiële ruimte van de gemeente Aalsmeer. Een eerste indicatie van Amstelveen komt uit op circa € 4 miljoen structureel en € 16 miljoen incidenteel wat voor Aalsmeer uit zou komen op € 1 miljoen structureel en € 4 miljoen incidenteel. Het college is in overleg met Amstelveen om te bezien waar de kosten als noodzakelijk kunnen worden gezien en waar de ambitie ligt waar keuzes over gemaakt kunnen worden. Tevens wil het college het gesprek met de Amstelveen aangaan waar en op welke termijn er inverdieneffecten te zien zullen zijn die voor structurele dekking van de kosten dient te zorgen.

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **De kosten voor de organisatie voortkomende uit de gesprekken tussen het college van Aalsmeer en Amstelveen te verwerken in de begroting 2020, evenals de richting van de inverdieneffecten/dekking.**

5. Bestuurlijke wensen

Aalsmeer heeft ambitie voor de toekomst. We zien onze financiële mogelijkheden om hier invulling aan te geven echter krimpen. Dit vergt creativiteit en een nieuwe koers waarbij we onze bestaande kaders ook tegen het licht moeten durven houden.

5.1 Bestuurlijke wensen

Naast de eerder opgenomen ontwikkelingen zien wij nog de volgende ontwikkelingen op ons afkomen:

Scholengebouw Oosteindedriehoek

In het onlangs vastgestelde Ruimtelijk Raamwerk Aalsmeer-Oost, deelgebied Oosteindedriehoek, is een scholencomplex voorzien waar in elk geval rekening wordt gehouden met de verplaatsing van basisschool De Brug en kinderopvang Solidoe. Door het uitplaatsen van basisschool De Brug ontstaat de noodzakelijke ruimte in De Mikado, omdat op termijn de -van mindere kwaliteit zijnde- daklokalen verwijderd gaan worden. Kinderopvang Solidoe is gehuisvest in een deelgebied van Greenpark en moet op termijn weg. Gedacht wordt aan een samenwerking zodat een Integraal Kindcentrum gerealiseerd kan worden. Naast basisonderwijs en kinderopvang is er behoefte aan een sportzaal en ruimte voor tiener- en jeugdwerk. De bouwkosten zijn geraamd op € 7,6 miljoen en de verwervingskosten van de grond moeten nog bepaald worden.

Centrumvisie (van Cleeffkade - Stationsweg)

Om het centrum de impuls te geven die het nodig heeft om een hoogwaardig functie met specialistisch winkelaanbod te kunnen vervullen is op termijn de aanpak van de van Cleeffkade-Stationsweg en het Raadhuisplein voorzien. De werkzaamheden hiervoor kunnen pas op zijn vroegst in 2023 plaatsvinden. Er zal vanuit de vast te stellen centrumvisie een afweging gemaakt moeten worden in hoeverre sprake kan zijn van een kwaliteitsimpuls die de beschikbare onderhoudsbudgetten te boven gaan.

Scholen Kudelstaart

De leerlingenaantallen van OBS Kudelstaart en De Graankorrel lopen beide terug. Hierbij ligt het leerlingenaantal van De Graankorrel op dit moment onder de opheffingsnorm. Verplaatsing van beide scholen biedt de gelegenheid om voor alle kindgerelateerde voorzieningen een clustervoorziening (gebouwcomplex) voor een doorgaande leerlijn (van 0 tot 12 jaar) onder één dak te realiseren.. De ontwikkeling biedt kansen voor meer kwaliteit aan kindgerelateerde onderwijsvoorzieningen in Kudelstaart: zo ontstaat 1 clustervoorziening met 2 basisscholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en nog wat aanvullende voorzieningen in de zuidoosthoek van Kudelstaart. Gevolg is dat De Rietpluim met de achterblijvende Antoniusschool in het noordwesten de ruimte biedt om uit te breiden met meer kinderopvang, buitenschoolse opvang en aanvullende voorzieningen. Op beide locaties zorgt de ontwikkeling voor een verbetering van de verkeersveiligheid. Wanneer wordt voorzien in de ambitie om een nieuw onderwijscluster op Hoofdweg Zuid te realiseren, dan zal dat ook betekenen dat de ontwikkeling van de gewenste tweede supermarkt op de vrijkomende locatie van basisschool de Graankorrel kan worden gerealiseerd.

5.2 Proces

Bovengenoemde ontwikkelingen zullen nader uitgewerkt en bekeken worden welke mogelijkheden hier in zijn inzake de financiële haalbaarheid binnen het meerjarenperspectief.

5.3 Gevraagd besluit

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **De financiële gevolgen die voortkomen uit de bestuurlijke wensen verder uit te werken waarbij tevens gekeken wordt naar een passend dekkingsvoorstel binnen het meerjarenperspectief**

6. Naar een structureel sluitend meerjarenperspectief

Uit voorgaande hoofdstukken is op te maken dat het meerjarenperspectief de komende jaren onder druk komt te staan. Om financieel gezien toekomstbestendig te blijven zullen er maatregelen genomen moeten worden zodat het meerjarenperspectief structureel sluitend wordt. Ook het incidentele resultaat zorgt voor een vermogenspositie die meer onder druk komt te staan dan afgelopen jaren gebruikelijk was.

6.1 Dekkingsvoorstellen

Vanuit het CUP is het volgende dekkingsvoorstel naar voren gekomen:

omschrijving totaal	structureel				incidenteel			
	2020 S	2021 S	2022 S	2023 S	2020 I	2021 I	2022 I	2023 I
3 Toeristenbelasting		510	510	510				
Totaal dekking	0	510	510	510	0	0	0	0

Toeristenbelasting

Het tarief toeristenbelasting Aalsmeer is laag in vergelijking met wat gebruikelijk is in de regio Amsterdam. Voorgesteld wordt om vanaf 2020 een tarief te hanteren dat meer aansluit bij het gemiddelde in de regio. Deze aanpassing in combinatie met de in gebruikname van een nieuwe hotel, leidt tot een toename van de toeristenbelasting met circa € 510.000. Een verdere verhoging zou in de toekomst tot een mogelijkheid zijn om nog meer dekking te generen.

6.2 Oplossingsrichtingen en proces

Om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief zullen er keuzes gemaakt moeten worden. Het college wil deze keuzes weloverwogen maken waarbij de impact van de gemaakte keuzes in beeld zijn. Een dergelijke traject vraagt de nodige tijd en zal naar verwachting voor de Lentestukken 2020 gereed zijn.

Naast de genoemde ontwikkelingen in voorgaande hoofdstukken, is tevens de verwachting dat de gemeente in 2021 de aandelen Eneco kan verkopen. Dit levert een structureel nadeel op als gevolg van het wegvallen van het dividend, maar ook een incidenteel voordeel op waar mogelijk incidentele impulsen mee gefinancierd kunnen worden om de gemeente toekomstbestendig te maken.

Het college wil hierbij tevens bezien of het mogelijk is een doorkijk te geven die verder gaat dan de 4 jaar zoals opgenomen in de gebruikelijk P&C-producten.

Op korte termijn wil het college de volgende mogelijkheden onderzoeken:

- Investeren in de jeugdhulp
Nagaan of door te investeren in de jeugdhulp de kosten voor de toekomst teruggedrongen kunnen worden. Door meer in te zetten aan de voorkant en de preventie wordt de duurdere zorg naderhand teruggedrongen.
- Inverdieneffecten AA-organisatie
Met de AA-organisatie in gesprek over het traject van inverdieneffecten en mogelijke bezuinigingen. Dit maakt onderdeel uit van de gesprekken die gevoerd worden over de investeringen in de organisatie waaronder de digitalisering.
- Aanpassen prijsindexering
Jaarlijks worden de posten in de begroting geïndexeerd. Indexering van de personele kosten is als gevolg van ontwikkelingen in cao en sociale lasten onvermijdelijk. Inzake de indexering op materiële budgetten en eventueel subsidies kunnen keuzes gemaakt worden. Dit kan tegen lagere percentages dan waar rekening mee is gehouden of door het hanteren van de nul-lijn.
- Doornemen reserves
Bij de actualisatie van de nota reserves en risicobeleid zullen de huidige bestemmingsreserves weer tegen het licht gehouden worden en waar mogelijk voorstellen komen voor vrijval.

- Impuls incidentele middelen
Nagaan hoe incidentele middelen een impuls kunnen geven waardoor er structurele voordelen behaald kunnen worden.
- Overige dekkingsmiddelen
Nagaan welke overige dekkingsmogelijkheden er nog gevonden kunnen worden door het genereren van meer opbrengsten of terugdringen van kosten.

6.3 Gevraagd besluit

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **In te stemmen met het verhogen van de toeristenbelasting vanaf 2020**
- **In te stemmen met het door het college aangegeven proces om te komen tot een structureel sluitend meerjarenperspectief bij de Kadernota 2021**

7. Vermogenspositie en risico's

De effecten van deze kadernota op de vermogenspositie en weerstandsratio worden in dit hoofdstuk nader uiteengezet.

7.1 Vermogenspositie

De vermogenspositie van de gemeente ontwikkelt zich met ieder P&C document en besluitvorming die onttrekking of dotatie aan de algemene reserves betekenen. De onttrekking van het jaarrekeningsaldo 2018 is hiervan een voorbeeld. Net als de besluitvorming over de nota wegen die tot onttrekking van de algemene reserve in 2019 heeft geleid. Om het belang van onze vermogenspositie te onderstrepen besteden we hier in de Kadernota expliciet aandacht aan.

Om de vermogenspositie meerjarig in beeld te brengen gaan we indicatief van het huidige meerjarenbeeld uit om dotaties en onttrekking naar de toekomst toe te ramen. .

	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserves					
Stand per 1-1	-18.942	-12.085	-11.904	-11.625	-11.506
reeds besloten	5.844	-12	-12	-12	-12
meerjarenbeeld	1.013	193	290	131	-310
Voorlopige stand 31-12	-12.085	-11.904	-11.625	-11.506	-11.828

In de begroting 2019 werd nog onderscheid gemaakt in een algemene reserve en een algemene vrije reserve. Met de besloten onttrekkingen uit de Algemene Vrije reserve komt deze reserve eind 2019 negatief te staan waarmee het onderscheid tussen de Algemene Vrije Reserve en de Algemene reserve verdwijnt. Over de implicaties hiervan komen we terug bij de nieuw vast te stellen nota reserves en risicobeleid die we in het najaar met uw raad verwachten te kunnen bespreken.

7.2 Weerstandsratio

De weerstandsratio is het resultaat van de benodigde weerstandcapaciteit op basis van de risico's waar de gemeente zicht mee geconfronteerd ziet en de beschikbare weerstandscapaciteit. Bij de jaarrekening 2018 hebben wij u voor het laats geïnformeerd over de stand van de weerstandsratio, op basis van de toen geactualiseerde risico-inventarisatie. We hebben toen geconstateerd dat de weerstandscapaciteit van de gemeente daalt, maar nog steeds aan de door de raad vastgestelde streefwaarde van 1,5 voldoet.

De weerstandsratio is een resultaat van de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. Als we de inventarisatie van de risico's en de inschatting van onze structurele weerstandscapaciteit constant houden zien we de weerstandsratio verder dalen. Na de nadere inventarisatie van de risico's bij de begroting 2020 zullen we nieuw inzicht kunnen geven in de ontwikkeling.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bedragen x € 1.000						
Weerstandscapaciteit (incidenteel)	18.941	12.085	11.904	11.625	11.506	11.828
Structurele weerstandscapaciteit	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
A) beschikbare weerstandscapaciteit	20.441	13.585	13.404	13.125	13.006	13.328
Benodigde weestandscapaciteit incidenteel	5.200	5.200	5.200	5.200	5.200	5.200
Benodigde weestandscapaciteit Structureel	4.225	4.225	4.225	4.225	4.225	4.225
B) Benodigde weerstandscapaciteit	9.425	9.425	9.425	9.425	9.425	9.425
Weerstandsratio (A/B)	2,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4

7.2.1 Risico's

Ten opzichte van de jaarrekening zijn hier de volgende nieuwe risico's te onderkennen:

Instandhouding buitenruimte

Het huidige budget voor wegonderhoud maakt onderdeel uit van de jaarlijkse dotatie aan de reserve buitenruimte en bedraagt circa € 2 mln structureel. Met de nota wegen zijn de benodigde middelen voor wegonderhoud en inlopen van achterstallig onderhoud voor de periode 2019-2022 voorzien. Na deze periode vallen we terug op het huidige budget. De nota wegen geeft een doorkijk van de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot de reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding daarvan. Hieruit blijkt dat de huidige jaarlijkse voeding voor wegen en kunstwerken naar verwachting onvoldoende zal zijn. Nadat de huidige achterstanden zijn weggewerkt en met een nieuwe actualisatie en weg inspectie zal bepaald moeten worden in welke mate deze doorkijk juist blijkt.

Areaaluitbreiding grote projecten

Het gereedkomen van de Burgemeester Kasteleinweg, het VVA terrein en Greenpark leidt vanaf 2021 tot aanzienlijke areaaluitbreiding. Bij het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau betekent dit een stijging van de beheerskosten openbare ruimte en groen die niet in het meerjarenbeeld is voorzien. Voor deze stijging wordt nauwelijks compensatie via de algemene uitkering geboden.

Gevolgen nota bovenwijkse voorzieningen

In de Lentenota 2018 is aangekondigd dat er een nieuwe nota voor kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen zou worden opgesteld om de realisatie van bovenwijkse voorzieningen financieel te waarborgen. Concrete aanleiding hiervoor betrof de kostenraming voor de aanpak Burgemeester Hoffscholteweg welke € 1,6 mln hoger zou uitvallen volgens de toen geldende inzichten. Hiervan is toen € 0,6 mln als taakstellende opgave opgenomen voor de actualisatie van de nota bovenwijkse voorzieningen. Het opstellen van een nieuwe nota bovenwijkse voorzieningen vindt op dit moment plaats en zal naar verwachting vóór de zomer door het college van B&W kunnen worden vastgesteld. Daar zal op basis van een hernieuwde kostenberekening van de bovenwijkse voorzieningen een nieuw kader voor kostenverhaal worden vastgesteld. Enerzijds betekent dit dat kostenstijgingen in de bovenwijkse voorzieningen via de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen gedekt zijn. Anderzijds betekent het dat de projecten waar sprake is van een actieve grondexploitatie als gevolg van dit nieuwe beleid zwaarder zullen worden belast. Dit zal tot nadelen leiden die nog niet eerder voorzien waren. De huidige actieve grondexploitaties in Aalsmeer waar dit op van toepassing is zijn de Tuinen, Meervalstraat/ Roerdomplaan en het VVA terrein.

PM posten meerjarenbeeld

Zoals in deze kadernota te lezen is staat voor een aantal belangrijke ontwikkelingen de structurele doorloop nog op PM geraamd. Dit betreffen niet alleen de punten met betrekking tot ICT en verdere doorloop van vte. Het gaat ook om inhoudelijke posten zoals de structurele doorloop van het planmatig onderhoud sportgebouwen. Dit omdat er breder gekeken kan worden naar de gehele systematiek van financiering van de ESA en naar de wens en status van de huidige gebouwen.

7.2.2 Ontwikkeling weerstandsratio

De huidige streefwaarde voor de weerstandsratio is 1,5. Bij de in het najaar te bespreken nota reserves en risicobeleid komen we terug op de systematiek die we hanteren voor het bepalen van onze weerstandscapaciteit en de hierbij behorende streefwaarde. Tot die tijd hanteren we door de raad vastgestelde streefwaarde van 1,5

7.3 Relatie motie belastingplafond

In de raadsbreed aangenomen motie belastingplafond geeft uw raad aan de lasten voor onze inwoners niet onnodig te willen laten stijgen en indien mogelijk te laten dalen. Het meerjarenperspectief dat wij presenteren in de Kadernota laat hier weinig ruimte voor. Om onze ambities waar te kunnen maken zullen wij creatief moeten zijn met beschikbare middelen en keuzes moeten maken. Het betekent ook dat wij soms

kritisch naar huidig beleid moeten kijken. Wij omarmen het uitgangspunt van de motie belastingplafond en zullen terughoudend zijn in belastingverhogingen voor onze inwoners.

7.4 Gevraagd besluit

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **Kennis te nemen van de ontwikkeling vermogenspositie Aalsmeer en de nieuwe risico's ten opzichte van de jaarrekening 2018.**

8. Begrotingsuitgangspunten

8.1 Loon- en prijsbijstellingen

De algemene uitkering wordt in Aalsmeer weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dit betekent dat het algemene uitkering meerjarig niet is geschoond voor verwachte inflatieontwikkeling. Aalsmeer hanteert haar eigen aannames met betrekking tot loon- en prijsontwikkelingen.

Door in het meerjarenbeeld rekening te houden met een trendmatige loon- en prijsontwikkeling wordt voorkomen dat jaarlijkse fluctuaties in de nominale ontwikkeling direct noodzaken tot begrotingsbijstellingen. De gemeente Aalsmeer hanteert hiervoor een stelpost. De stelpost correspondeert met een grove berekening van de op basis van loon- en prijsgevoelige onderdelen in de begroting 2019. De huidige stelpost nominaal correspondeert ongeveer met de volgende loon en prijsontwikkeling.

	2020	2021	2022	2023
Loonontwikkeling	3%	3%	2,5%	2,5%
Prijsontwikkeling	2%	2%	2%	2%

De huidige verwachtingen ten aanzien van de prijsontwikkeling lijken iets hoger dan in het meerjarenbeeld aangenomen. De te verwachten loonontwikkeling is vanwege het ontbreken van de CAO nog ongewis. Het college wil de mogelijkheid voor 2020 geen prijscompensatie toe te passen maar op de nullijn te blijven richting de programmabegroting 2020 nog open houden. Uiteraard zullen we daarbij rekening moeten houden met onze contractuele verplichtingen zoals de dienstverleningsbijdrage aan Amstelveen die op basis van de gesloten dienstverleningsovereenkomst nagecalculeerd op basis van de werkelijke (loon-) en prijsontwikkeling. Ook bij andere gemeenschappelijke regelingen zijn hebben we contractuele verplichtingen over de prijsindexatie. Om ons nu nog geen beperkingen op te leggen in de zoekrichtingen om de financiële ontwikkelingen het hoofd te bieden wordt de mogelijkheid geen prijscompensatie toe te kennen vooralsnog opgehouden. Bij de programmabegroting 2020 volgt de daadwerkelijke besluitvorming over hoe we willen omgaan met de prijscompensatie 2020.

In de berekening van de stelpost nominaal wordt rekening gehouden met een meeropbrengst belastinginkomsten conform de loon/prijsindex cijfers.

8.2 Areaal uitbreiding

In de gemeente Aalsmeer worden de komende jaren projecten uitgevoerd die zorgen voor een toename van het te onderhouden openbare ruimte (areaal). De afgelopen jaren waren de uitbreidingen beperkt en de risico's met betrekking tot toename van onderhoudsbudgetten daarmee ook beperkt. Dit gaat richting de toekomst veranderen. Daarom wordt het voor de toekomst belangrijk deze areaalontwikkelingen in beeld te houden. De effecten van areaaluitbreiding worden berekend op basis van eenheidsprijzen en het huidige vastgestelde kwaliteitsniveau. Op basis van deze inzichten kunnen beslissingen genomen worden over toename van de onderhoudsbudgetten of aanpassing van kwaliteitsniveau van de buitenruimte.

Door als onderdeel van de Kadernota besluitvorming het effect van areaaluitbreiding in beeld te brengen kan dit meelopen in de integrale afweging en besluitvorming.

8.3 Interne rekenrente

Het interne rentepercentage moet op grond van de BBV jaarlijks bepaald worden op basis van de ontwikkeling van de rentelasten. In de Lentenota 2019 is voor het jaar 2019 het interne rentepercentage

verlaagd van 2% naar 1,5%. Indien de afwijking op basis van de werkelijkheid (JR) meer dan 0,5% afwijkt moet nacalculatie plaatsvinden.

In 2020 loopt per 22-2 een lening af welke destijds is afgesloten voor een rentepercentage van 3,85%. De huidige rentestand is een stuk lager dan deze aflopende lening. Dit betekent dat voor 2020 opnieuw de interne rekenrente moet worden gezien.

Als uitgegaan wordt van het aantrekken van een nieuwe lening tegen een rentepercentage van 1,5% (aannee begroting 2019) zou de interne rekenrente 2020 verder dalen naar 1,1%. Aangezien deze aanname op begrotingsbasis over het rentepercentage aan de hoge kant ligt wordt het risico op nacalculatie door een afwijking die groter dan 0,5% groot. Om deze reden wordt voorgesteld de interne rekenrente ingaande 2020 verder te verlagen naar 1%

Het aanpassen van de rekenrente is voor het grootste deel een budgettair neutrale aanpassing. Alleen bij de kostendeekkende tarieven voor afval en riolering is er sprake van een weglek effect. Er kan een lagere rente over de kapitaallasten die betekening hebben op de afvalstoffenheffing of rioolheffing worden doorbelast. Dit weglekeffect bedraagt ongeveer € 65.000.

Bij het nalopen van de begroting 2019 zijn we erachter gekomen dat met dit weglegeffect al rekening is gehouden in de programmabegroting 2019 (als technische wijziging) bij het saldo dat is gepresenteerd voor de herfinanciering van de nieuwe lening. Dit betekent dat een verdere verlaging van de rekenrente naar 1% voor de begroting 2020 geen extra nadeel met zich meebrengt.

8.4 **Gevraagd besluit**

Aan de raad wordt voorgesteld om:

- **De werkwijze om de effecten van areaaluitbreiding in beeld te brengen te onderschrijven en voor de toekomstige jaren onderdeel uit te laten maken van de integrale afweging ten tijde van de Lentestukken.**
- **In te stemmen met het vooralsnog geen beslissing nemen over de toe te passen prijsindexering voor de begroting 2020.**
- **In te stemmen met een verlaging van de interne rekenrente naar 1% voor de programmabegroting 2020.**